

Minimální preventivní program

Montessori Mateřská škola a Základní škola Perlička a Montessori Střední škola, s.r.o.
pro školní rok 2024/2025

Vypracovali:

Mgr. Martina Schejbalová - ředitelka MŠ a ZŠ Perlička
MUDr. Darina Gurutidu - metodik školní prevence

datum účinnosti: 1.9.2024

Úvod

Minimální preventivní program je dokument určený pro žáky, pedagogické a nepedagogické pracovníky školy a je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu. Je zaměřen na problematiku prevence sociálně patologických jevů a jeho cílem je vytvořit příznivé sociální klima ve škole, upevňovat v žácích postoje, které vedou k respektování druhých, školního i životního prostředí.

Charakteristika školy

Soukromá mateřská a základní škola Perlička (dále jen „Perlička“) poskytuje vzdělávání na adrese Hlaváčova 6, Brno - Obřany a Maloměřice. Je zařazena do sítě škol MŠMT. Jedná se o školu, v které využíváme přístupy, metody a postupy Montessori pedagogiky.

Situována je do pronajaté budovy původní základní školy. Na pozemku je zahrada, která je využívána pro sportovní, relaxační i výukové aktivity, stejně jako okolní prostředí. Součástí budovy je školní jídelna. Škola má rodinný charakter, umožňuje integraci dětí cizinců a realizuje první i druhý stupeň základního vzdělávání.

Na plnění minimálního preventivního programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci v průběhu výuky. Dále i nepedagogičtí pracovníci, rodiče a děti samotné. Sdílíme oblasti výchovy a společně se podílíme na řešení konkrétních situací.

Rizikové faktory

Budova školy se nachází v klidné lokalitě města Brna, přesto je v bezprostřední blízkosti hlavní silnice. Proto je pro nás důležitý nácvik správného přecházení silnice a zvnitřnění pravidel pohybu na silnici. Velká část dětí pokračuje z naší mateřské školy do základní školy. Přesto bezpečný pohyb v okolí školy každoročně opakujeme.

Se žáky pracujeme také na bezpečném pohybu v budově školy, na zahradě i v okolí školy. Na začátku každého školního roku probíhá pro žáky seznámení se s prostředím. Tzn. návštěva každého patra budovy, každé třídy, ukázka školní jídelny. Dále seznámení se zahradou, vymezení prostoru, který každá ze skupin používá z důvodu bezpečného pohybu na pozemku.

V minulých letech se ve škole neobjevily závažné případy rizikového chování. Preventivní aktivity v součinnosti s rodinným prostředím školy, systémem Montessori pedagogiky a dalšími faktory, tak dobře plní svou funkci a je třeba v jejich konání pokračovat.

Školní preventivní tým

Vymezení kompetencí členů týmu:

Ředitel školy:

- nese odpovědnost za vytvoření a realizaci minimálního preventivního programu,
- v případě potřeby svolává výchovnou komisi,
- zajišťuje personální obsazení týmu,
- poskytuje metodickou podporu učitelům,
- podílí se na výběru a doplňování tematické literatury ve školní knihovně,
- spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence,
- sleduje efektivitu prevence rizikového chování jednotlivě i v kontextu celé školy.

Výchovný poradce:

- vede s rodiči individuální konzultace, konzultuje ve spolupráci s třídními učiteli,
- podílí se na realizaci MPP,
- nabízí učitelům i žákům možnost poradit se o svých problémech,
- navrhuje a konzultuje s ředitelem školy opatření, možnost svolání výchovné komise.

Metodik prevence:

- vytváří MPP, podílí se na jeho realizaci, dokumentuje ho a hodnotí,
- poskytuje metodickou podporu učitelům,
- podílí se na výběru a doplňování tematické literatury ve školní knihovně, pomáhá doplňovat knihovnu odbornou literaturou,
- sleduje úroveň mezilidských vztahů a komunikace mezi žáky, případné špatné vztahy v kolektivu,
- provádí orientační šetření žáků s projevy rizikového chování,
- spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence,
- sleduje efektivitu prevence rizikového chování jednotlivě i v kontextu celé školy,
- navrhuje a konzultuje s ředitelem školy opatření.

Pedagogičtí pracovníci:

- v rámci výuky podporují rozvoj kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností,
- pracují s dětmi a žáky v souladu s ŠVP a MPP, jež je součástí ŠVP,
- provádějí průběžnou diagnostiku žáků a dětí i celé třídy,
- informují vedení školy o výskytu rizikového chování ve třídě,
- na poradách hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy,
- komunikují s rodiči prostřednictvím individuálních konzultací, e-mailem či telefonicky.

Cíle minimálního preventivního programu

Cílem našeho preventivního programu je zvýšit odolnost žáků vůči sociálně patologickým jevům.

Při realizaci tohoto programu chceme žáky vést k sebezpoznání, zdravému sebepojetí, sebevědomí a sebe prezentaci, k rozvíjení sociálních dovedností, k vzájemné toleranci a ochotě si pomáhat, ke zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy. K tomuto cíli využijeme různých metod sociálního učení, preventivních technik, individuálního přístupu k žákům apod. Za velmi důležitou považujeme motivaci rodičů a jejich spolupráci v rámci tohoto programu. Výsledkem našeho preventivního programu by mělo být dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života, které je schopné dělat samostatná rozhodnutí, dítě s příslušnými sociálně-psychologickými dovednostmi, podílející se na udržování a zlepšování životního prostředí, dítě otevřené a pozitivně nastavené k sociálním vztahům.

Dlouhodobé cíle:

- vést žáky k sebezpoznání, zdravému sebepojetí, sebevědomí a sebe prezentaci, k vzájemné toleranci a ochotě si pomáhat, ke zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci návykových látek a tím tak zvýšit jejich odolnost vůči sociálně patologickým jevům
- posilování zdravých postojů a hodnot
- posílení komunikačních dovedností
- zajistit odborné a průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků (dle pokynů MŠMT)
- spolupracovat s rodiči žáků a udržovat dobré vztahy mezi rodinou a školou
- vytvářet podmínky pro příznivé pracovní klima žáků a učitelů
- spolupracovat a zapojovat se do projektů a akcí realizovaných jinými odbornými subjekty
- realizovat nabídku mimoškolních volnočasových aktivit v návaznosti na programy a výuku školy
- nabídnout rodičům účast na vzdělávacích kurzech, didaktické materiály a poradenskou činnost
- zapojovat rodiče do aktivit školy

Střednědobé cíle:

- zaměření na posilování dobrých vztahů v kolektivu
- včasné zachycení nežádoucích rizikových projevů chování
- osvojení si zdravého životního stylu
- vytvářet podmínky pro inkluzi žáků
- průběžné monitorování klimatu třídy a vztahů ve třídě

Krátkodobé cíle:

- realizovat plán preventivních aktivit pro rok 2024/25
- zajistit další vzdělávání pracovníků školy i rodičů v oblasti respektujícího přístupu v komunikaci
- zavést pravidelný monitoring dění ve třídě, jejího klimatu a vztahů mezi žáky

- umožnit rodičům návštěvu tříd v době vyučování
- realizovat večery pro rodiče

Zásady efektivní primární prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní orientace, postojů a názorů)
- zásada komplexnosti spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti
- zásada mezioborové týmové spolupráce mezi pedagogy a odborníky
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)

Klíčové kompetence žáků v rámci prevence

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny práce ve skupině, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Znalostní kompetence žáků

1.-3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

4.-6. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl

- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami, které poskytují poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

7.-9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Způsob práce s žáky v rámci prevence

Charakteristikou ZŠ Perlička je komplexní a kontinuální „*Program ctností*“ – podpora dobrých vlastností, který se zaměřuje nejen na prožitkové a kreativní představení dobré vlastnosti, ale také na povídání a diskuze o těchto vlastnostech s dětmi, přiblížení přirozeného projevení ctností v každodenní realitě žáka s ohledem na situace obtížné, problémové i individuálně zaměřené. Výběr ctností reaguje na potřeby tříd základní školy, soustředíme se jeden měsíc na jednu konkrétní ctnost.

Snižování rizikového chování a zejména podporu přirozeného pozitivního chování pomáhá podporovat hlavní jádro tohoto „*Programu ctností*“ - pojmenování ctnostní pedagogem a žáky v přirozených situacích, které nastaly. Žák si spojí abstraktní pojem ctnosti s konkrétní situací, je podpořen v takovémto chování pokračovat či takto své chování opravit.

Stejně jako v mateřské škole i na základní škole pracujeme s žáky v komunitním kruhu, který je vhodným preventivním nástrojem pro seznámení se s tématy a zároveň případnou detekci rizikového chování. Práce je pravidelná, každodenní. Klíčová témata vycházejí ze Školního vzdělávacího programu a zároveň reflektují aktuální potřeby dětí.

V rámci prevence rizik sociálních je klíčovým nástrojem respektující přístup všech pedagogů i ostatních pracovníků školy, partnerské jednání, každodenní otevřená komunikace a spolupráce ve skupinách. V naší škole se žáci podílejí na společném utváření pravidel a rozhodování v rámci demokratického prostředí školy.

Ve škole jsou v rámci vzdělávání využívány další metody – například besedy, diskuse, sociální hry, hraní rolí, dramatizace příběhů.

Výuka žáků neprobíhá frontální formou, ale obsahuje řadu aktivit, do kterých jsou žáci zapojeni, neboť považujeme za významný faktor sociálního učení osobní zkušenost dítěte. Ta je podporována zejména prožitkem během učení. Výsledkem učení je rozvíjení tvůrčích postupů, aktivní jednání, lepší vytváření neformálních vztahů, a především intenzivní učení z prožitků místo pouhého shromažďování informací. Jde o učení z důsledků vlastního jednání, hledání netradičních řešení a společné překonávání úkolů a výzev.

Ve třídě žáků preventivně působí i větší počet pedagogických pracovníků, nízká kapacita tříd a rodinné prostředí školy. Též věkově smíšené třídy, rozdělené na tzv. trojročí, přirozeně podporují vytváření sociálních kompetencí a zvnitřňování si prosociálního chování, neboť heterogenní skupina je přirozenější a lépe odráží přirozené společenské prostředí. Starší děti ve smíšené třídě jsou samostatnější, mají pocit důležitosti a odpovědnosti. Mladší napodobují starší kamarády. Věkově smíšené složení tříd významně přispívá k sociálnímu zrání dětí. Děti jsou k sobě ohleduplné, umí si vzájemně naslouchat, nevyskytují se projevy agrese. Umí vyjádřit svůj názor a zdůvodnit svůj postoj a rozhodnutí.

Aktivity v rámci prevence jdou napříč vyučovacími bloky.

Plán preventivních aktivit pro školní rok 2024/2025

V návaznosti na vyhodnocení loňského MPP a jednotlivých realizovaných aktivit plánujeme v letošním školním roce následující aktivity:

Posilování pozitivního sebepoznání, sebedůvěry a sebeprezentace

V rámci každodenní práce jednají pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci se všemi žáky s respektem, věnují dostatečný čas i pozornost jim i jejich problémům. Pedagogičtí pracovníci realizují také prožitkové preventivní techniky během výuky ve třídě i na zahradě.

Zajišťují všichni pracovníci školy.

Rozvoj sociálních dovedností

Během každodenní komunikace s jednotlivci i ve skupinách se žáci učí jednat s druhými s respektem, učí se popisovat své pocity, nejprve přemýšlet a až poté jednat. Tyto dovednosti jsou podporovány zařazováním technik na podporu pozitivní komunikace.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Podpora zdravého životního stylu a zdravého přístupu k životnímu prostředí

V rámci každodenního programu se žáci učí přistupovat citlivě k životnímu prostředí – třídí odpad, kompostují, učí se neplýtvat potravinami. Podporujeme budování vztahu ke sportu prostřednictvím sportovních aktivit (plavání, bruslení, lyžování a běhování, gymnastika...). Snažíme se o zdravé stravování a preventivně působí i podíl žáků na přípravě stravování.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Vandalismus

V naší škole se žáci starají o své prostředí, uklízejí třídu, pracují na zahradě. S těmito aktivitami, vedoucí k odpovědnosti za prostředí kolem nás budeme dále pokračovat.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Šikana a extrémní projevy agrese

Kontinuální, systematická práce v komunitním kruhu s žáky.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Krádeže

Diskuse, lekce s žáky nad problematikou krádeží, s důrazem na upozornění sociálních rizik i rizik vyplývajících z trestně-právních dokumentů.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Rizikové sporty a doprava

Teoretická příprava v rámci vyučování, dopravní hřiště, poučení pro jednotlivé sporty a sportoviště

Zajišťují pedagogičtí pracovníci. Externě spolupráce s magistrátem města Brna (Komentované procházky po okolí školy) a Besip (dopravní hřiště Riviéra).

Návykové látky

Provedeme lekce v rámci výuky za využití prožitkových preventivních technik, zaměřující se na informovanost a budování zdravého postoje k návykovým látkám.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Sexuální výchova

Sexuální výchova proběhne během diskusí a lekcí v rámci výuky. Zaměříme se zejména na sexuálně motivované chování, partnerské vztahy, gynekologickou problematiku a pohlavně přenosné nemoci.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci školy. Semináře realizované Hnutím za aktivní mateřství, z.s. v rámci projektu Zdravé dospívání. (www.zdravedospivani.eu)

Nácvik evakuace

V průběhu školního roku s žáky nácvik evakuace tak, abychom zajistili a vyzkoušeli, jak se chovat v krizové situaci.

Zajišťuje vedení školy.

Prevence projevů rasismu a xenofobie

Seznámení s jinými kulturami v rámci výuky.

Zajišťují pedagogičtí pracovníci.

První pomoc pro děti

Přednáška a praktické ukázky, beseda pro děti na téma, jak správně poskytnout první pomoc.
Zajištěno externí spoluprací s ZDrSEM.

Specifika integrovaných dětí

V aktuálním školním roce nejsou v základní škole integrovány děti se specifickými potřebami.

Další aktivity v rámci školy

Adaptační kurzy

Adaptační kurzy pro jednotlivé třídy jsou realizovány v prvních týdnech školního roku. Cílem je umožnit dětem navázat sociální kontakty v neformálním prostředí. Podpořit spolupráci a nastavit vstřícné sociální klima v kolektivu třídy.

Výjezdové aktivity školy

Lyžařský kurz pro přihlášené žáky, jednodenní výlety, škola v přírodě

Výjezdové aktivity školy mají své primární cíle (poznání nových míst, seznámení nových kolektivů, zvládnutí základů sjezdového lyžování atd.), ale zároveň neméně důležité cíle sekundární, které naplňují také koncepci prevence naší školy. Jsou to zejména rozvoj přátelských vztahů a týmové spolupráce, prohloubení návyků zdravého životního stylu, samostatnost, prohloubení sebepoznání a sebedůvěry, rozvoj sociálních dovedností, posilování třídní koheze a vytváření funkčního vztahu mezi pedagogem a žáky.

Pravidelné odpolední a víkendové akce pro celé rodiny

Během školního roku se konají akce pro celé rodiny – *tvořivé dílny, Den rodiny, Tříslavnost (předvánoční setkání) a Zahradní slavnost, rodinné výlety* – všechny tyto aktivity jsou zaměřeny na podporu pozitivního klimatu mezi dětmi, na podporu spolupráce a vztahů v rodině, mezi rodiči navzájem, mezi pedagogy a rodiči.

Dětská školní rada

Dětská školní rada byla založena na podzim 2019. Její činnost byla poznamenána dopady epidemiologické situace na školství. Obnovení činnosti je plánována na druhé pololetí aktuálního školního roku.

Společné rozhodování

S obnovenou činností dětské školní rady se dá očekávat zapojení dětí, žáků do společného rozhodování.

Volnočasové aktivity

Nabídka zájmových činností, vedených odbornými lektory nebo učiteli.
Naši učitelé v letošním školním roce zajišťují *kroužek Deskové hry*.

Školní družina se zaměřuje na osvojování dovednosti plánování aktivit svého volného času, přípravy, spolupráce, zodpovědnosti, pozitivní inspirace, sounáležitosti, nadšení, podpory vlastní iniciativy, jedinečnosti, nápadů. Tento školní rok pokračujeme se zaměřováním se na pojmenování emocí a projevování empatie.

Informování rodičů

Spolupráce s rodiči je pro nás klíčová. Kromě běžných schůzek pořádáme dny otevřených dveří, dvakrát ročně individuální konzultace mezi učitelem, rodičem a žákem, konzultace s výchovnou poradkyní a speciální pedagožkou, dále večerní vzdělávací akce pro rodiče i společenské akce pro celé rodiny. Společně také slavíme některé svátky (Průvod světel na Sv. Martina, Advent a Vánoce, Svátek matek, konec školního roku).

Rodiče jsou o dění informováni především těmito způsoby:

- třídní schůzky
- individuální konzultace
- možnost pozorování ve výuce
- konzultační hodiny
- internetové stránky školy
- informační nástěnky
- mailová korespondence
- Zpravodaj MŠ a ZŠ Perlička
- v případě potřeby při ranním příchodu dětí či odpoledním odchodu

Přílohy:

- č. 1 Zdroje MPP
- č. 2 Krizový plán školy
- č. 3 Vyhodnocení MPP
- č. 4 Důležité kontakty

Mgr. Martina Schejbalová
ředitelka školy

Příloha č. 1 Minimálního preventivního programu

Zdroje minimálního preventivního programu

Pro vypracování MPP a realizaci preventivních opatření jsou využívány následující dokumenty:

- Úmluva o právech dítěte
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona.
- Zákon č. 383/2005 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické, přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků
- Nařízení č. 455/2009 Sb., změna nařízení o rostlinách a houbách obsahujících omamné látky
- Novela vyhlášky č.72/2005 Sb.
- Vyhláška MŠMT č. 116/2011 Sb. v platném znění o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Předpisy prevence rizikového chování vydané MŠMT v roce 2010 včetně příloh
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14, Věstník MŠMT sešit 3/2002
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č. j. 25884/2003-24, Věstník MŠMT sešit 11/2003
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních – novela 2016 - č.j. MŠMT – 21149/2016
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j.: 21291/2010-28, které se věnuje hazardnímu hraní

Krizový plán školy

V případě výskytu rizikového chování je pracovník školy povinen ohlásit toto chování řediteli školy, se kterým řeší zpravidla pedagogičtí pracovníci následnou intervenci. V případě, že škola bude mít podezření na používání návykových látek či na výskyt jiného rizikového chování, bude postupovat v souladu s příslušným pokynem MŠMT a Školním řádem. Pohovoru s žákem se zúčastní podle situace třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, ředitel školy, asistent pedagoga. Věc bude oznámena zákonným zástupcům, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. O všech opatřeních bude veden písemný záznam.

Při řešení postupují pracovníci školy v souladu s metodickými doporučeními MŠMT.

Postup při konzumaci omamných a psychotropních látek:

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání, může být kvalifikována jako trestný čin, množství látky není rozhodující. Přechovávání OPL je také protiprávní jednání, může být kvalifikováno jako přestupek nebo jako trestný čin.

V případě podezření na zneužívání návykových látek:

1. Provést diskrétní šetření a pohovor se žákem.
2. V případě důvodného podezření: odebrat návykovou látku
3. Informovat vedení školy a okamžitě kontaktovat zákonné zástupce žáka
4. Při negativní a nespolupracující reakci rodiny uvědomit OSPOD (ředitel školy)
5. Sepsat záznam o události.
6. Škola vyvodí výchovná opatření v souladu se školním řádem.
7. Pokud je žák ohrožen na zdraví, přivolá pedagog lékařskou pomoc, poté vyrozumí vedení školy.

V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte)

1. Kontaktovat zákonného zástupce.
2. Uvědomit OSPOD (ředitel školy)
3. Oznámit věc Policii ČR

Blíže viz Příloha č. 1 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept.

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při rizikovém chování v dopravě:

1. Při pohybu na silnici dbáme zvýšené opatrnosti.
2. V akutní situaci se neprodleně snažíme zabránit zranění svěřených osob i sebe sama.
3. Následně komunikujeme s žákem či celou skupinou o situaci a snažíme se vést k vhodnému řešení.
4. V opakovaných případech komunikujeme s rodiči dítěte a domlouváme případné akce orientované na zvýšení kompetencí dítěte v dopravním systému (ideálně dle informací od rodičů, v jakých dopravních situacích se jejich dítě pohybuje).
5. Výjimečně kontaktujeme policii, a to zejména v případě, kdy jsme svědky aktivit dětí, které mohou vést k dopravním nehodám.

Postup při podezření na poruchy příjmu potravy

1. Sledovat chování dítěte, pokusit se o rozhovor s nemocným žákem, jeho zákonnými zástupci, popř. spolužáky.
2. Doporučit radu a pomoc odborníků

Blíže viz Příloha č. 3 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při konzumaci alkoholu ve škole nebo na školní akci:

1. Pokud je žák přistižen v době vyučování či při školní akci při konzumaci alkoholu, je nutné mu v další konzumaci zabránit a alkohol mu odebrat za přítomnosti další osoby.
2. Pedagog posoudí stav žáka, a pokud je žák ohrožen na zdraví, přivolá pedagog lékařskou pomoc, poté vyrozumí vedení školy a sepíše záznam o události.
3. Není-li zdravotní stav žáka ohrožen, pedagog vyrozumí vedení školy a sepíše záznam o události.
4. Škola informuje zákonného zástupce.
5. Při opakování této situace ředitel školy informuje o této skutečnosti OSPOD.
6. Škola vyvodí z dané situace výchovná opatření v souladu se školním řádem.
7. Stejný postup je i v situaci příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.

Blíže viz Příloha č. 4 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při podezření na týrání dítěte, zanedbávání nebo sexuální zneužívání a domácí násilí

1. Sledovat chování dítěte, pokusit se o rozhovor
2. Po dohodě s ředitelem školy, výchovným poradcem a metodikem prevence informovat OSPOD a dohodnout s nimi postup, nahlásit důvodné podezření Policii ČR

Blíže viz Příloha č. 5 a 20 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Řešení šikany

Postup při řešení šikany upravuje Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016).

Následně doporučený způsob neposkytuje přesný návod řešení, ale popisuje kroky účinné a bezpečné léčby šikany.

Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou (Kolář, 2011)

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. Rozhovor s informátory a oběťmi
3. Nalezení vhodných svědků
4. Individuální rozhovory se svědky
5. Ochrana oběti
6. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru: rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. Realizace vhodné metody: usmíření nebo metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise)
8. Třídní hodina: efekt metody usmíření, oznámení potrestání agresorů
9. Rozhovor s rodiči oběti
10. Třídní schůzka
11. Práce s celou třídou

Základní krizový scénář pro výbuch skupinového násilí (Kolář, 2011)

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí
3. Zalarmování pedagogů a informování vedení školy

4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi
5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. Oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům
12. *Vyšetřování:* Rozhovor s obětí a informátory. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory
13. *Léčba:* Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Blíže viz Příloha č. 6 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Řešení při výskytu kyberšikany:

1. Podpořit oběť, zajistit její bezpečí a nabídnoutí podpory.
2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů
3. Zároveň je třeba zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala, tedy odstranit závadný obsah z internetu – např. smazat videa, která oběť ponižují, odstranit závadné fotografie, zablokovat profil pachatele atd. Toto lze provádět v součinnosti s IT odborníkem, poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služby apod.
4. Vždy je nutné zajistit bezpečí svědků – tj. z důkazního materiálu by nemělo být zřejmé, jak byl získán (např. v záhlaví jméno žáka, z jehož profilu byl záznam získán).
5. Incident vždy vyšetřit – pokud nejsme schopni incident sami vyšetřit, můžeme využít podpory externích institucí.
6. Informovat rodiče oběti i rodiče agresora.
7. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi.
8. Žádat konečný verdikt a informace – Po vyšetření celé situace je nutné trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (např. Policie ČR, OSPOD, pedagogicko-psychologická poradna...) a dalších subjektů (např. rodičů).
9. Zvolit odpovídající opatření

Blíže viz Příloha č. 7 Metodického pokynu MŠMT – Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup proti projevům homofobie, extremismu, rasismu, xenofobie, antisemitismu

1. Sledovat vztahy v kolektivu, citlivě reagovat, ani jemné náznaky nepřehlížet.
2. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými nevhodnými postoji a názory.
3. Informovat rodiče v případě zjištění hlouběji zakotvených nevhodných postojů a nabídnout jim spolupráci.

Blíže viz Příloha č. 8 a 9 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup proti vandalismu:

Každý žák i pracovník školy je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

Postup při vzniku škody

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba celou záležitost zapsat.
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého žáka a školou k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Blíže viz Příloha č. 10 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Záškoláctví:

Postup dle metodického pokynu č.j. 10194/2002-14

Neomluvená nepřítomnost do 10 hodin

1. Neomluvené hodiny i zvýšenou omluvenou nepřítomnost oznamuje třídní učitel výchovnému poradci. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti ověřuje její věrohodnost.

2. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru. Zde projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem.
3. Každá taková neomluvená nepřítomnost je projednávána na pedagogické radě školy a potrestána v souladu se školním řádem a podle rozhodnutí pedagogické rady.

Neomluvená nepřítomnost více než 10 hodin

1. Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi.
2. Zákonní zástupci jsou pozváni na jednání výchovné komise doporučeným dopisem.
3. O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená.

Neomluvená nepřítomnost více než 25 hodin

1. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému OSPODU nebo pověřenému obecnímu úřadu.
2. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy.

Blíže viz Příloha č. 11 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup v případě krádeže:

Krádež je protiprávním jednáním, a pokud se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, popř. doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Škola upozorňuje žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení.

Cenné předměty, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nosit.

Postup při nahlášení krádeže žákem

1. Pedagog pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného a informuje zákonné zástupce.
2. Pedagog provede šetření a pohovor se žákem.
3. Věc předá orgánům činným v trestním řízení (hlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
4. V případě, že je pachatel znám, je třeba nahlásit věc OSPOD (ředitel školy) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

5. Škola pro pachatele vyvodí výchovná opatření v souladu se školním řádem.

Blíže viz Příloha č. 12 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při užívání tabákových výrobků ve škole nebo na školní akci:

1. Pedagog odebere tabákový výrobek pokud možno v přítomnosti další osoby.
2. Pedagog sepíše zápis, ve kterém uvede i vyjádření žáka.
3. Třídní učitel informuje zákonného zástupce.
4. V závažných případech a při opakování situace ředitel školy informuje OSPOD.
5. Škola vyvodí výchovná opatření v souladu se školním řádem.

Blíže viz Příloha č. 13 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Krizové situace spojené s násilím:

1. Ve škole se snažíme o předcházení vzniku rizikové situace technickými i personálními prostředky.
2. Důležitá je včasná identifikace rizikové situace, tj. monitoring osob pohybujících se ve škole, monitoring rizikových míst. Žáci i studenti jsou vedeni k oznamování podezření na rizikovou situaci ve škole.
3. Při ohrožení školy jsou informováni všichni zaměstnanci školy i žáci školy.
4. Při ohrožení školy informujeme složky IZS – postupujeme dle jejich pokynů.

Blíže viz Příloha č. 14 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při podezření na závislostní chování - netolismus

1. Sledovat znaky závislostního chování (únava žáka, nepozornost, nervozita, zhoršení prospěchu)
2. Pokusit se o rozhovor se žákem, kontaktovat zákonné zástupce žáka, nabídnout jim odbornou pomoc

Blíže viz Příloha č. 15 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při podezření na sebepoškozování žáka

1. V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života žáka okamžitě jednání zabránit a zajistit pedagogický dohled nad žákem
2. Kontaktovat rychlou záchrannou službu a vedení školy
3. Kontaktovat zákonné zástupce žáka, dlouhodobě a systematicky s nimi spolupracovat
4. V případě podezření kontaktovat zákonné zástupce, motivovat rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance

Blíže viz Příloha č. 16 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Nová náboženská hnutí:

Blíže viz Příloha č. 17 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup v případě rizikového sexuálního chování:

1. Je třeba brát vážně jakékoliv sdělení dítěte.
2. V případě zjištění akutní rizikové situace má každý zaměstnanec povinnost ji zastavit a informovat výchovného poradce či ředitelku školy.
3. Další postup je v kompetenci výchovného poradce či ředitelky školy.

Blíže viz Příloha č. 18 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Příslušnost k subkulturám:

Cílem řešení by mělo být oddělit příslušnost k subkultuře a projevy rizikového chování. Tj. neřešit a nesankcionovat příslušnost k subkultuře, ale pouze rizikové chování. Žádná subkultura nemá za „povinnost“ brát drogy či chodit za školu.

Blíže viz Příloha č. 19 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Postup při podezření na hazardní hraní

1. Pokusit se o rozhovor se žákem, kontaktovat zákonné zástupce žáka, nabídnout jim odbornou pomoc
2. Pokud zákonní zástupci odmítají spolupracovat se školou, kontaktovat OSPOD

Blíže viz Příloha č. 21 Metodického pokynu MŠMT - Rizikové chování ve školním prostředí –
rámcový koncept

(<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>)

Příloha č. 3 Minimálního preventivního programu

Vyhodnocení Minimálního preventivního programu za školní rok 2023/2024

Základní škola

Adresa školy: Hlaváčova 6, Brno

IČO: 269 16 061

IZO: 181036746

Ředitelka školy: Mgr. Martina Schejbalová

Výchovný poradce: Mgr. Martina Schejbalová

Školní metodik prevence: MUDr. Darina Gurutidu

DŮLEŽITÉ KONTAKTY:

PPP Jihomoravského kraje

školní zralost, specifické poruchy učení

pracoviště Zachova 1, Kohoutova 1512/4, Brno

kontakt: tel.: 543 245 914-6

Poradenské centrum PPP

poradenství pro šikanu, pro drogové a jiné závislosti, poruchy příjmu potravy

pracoviště Sládkova 45, Brno

kontakt: tel.: 548 526 802

www.poradenskecentrum.cz

Modrá linka

centrum a linka důvěry pro děti a mládež, krizová intervence, poradenství, telefonická pomoc

pracoviště Lidická 50, Brno

kontakt: tel.: 549 212 788

tel.: 549 524 111

Fond ohrožených dětí

pracoviště Francouzská 58, Brno

kontakt: tel.: 545 215 105

Dětský diagnostický ústav

ambulantní poradenství pro děti s poruchami chování a jejich rodiče

pracoviště Hlinky 140, Brno

kontakt: tel.: 549 240 166

Krizová intervence:

Linka bezpečí: www.linkabezpeci.cz

Linka důvěry: www.linkaduvery.cz

SOS centrum: www.soscentrum.cz

Nadace naše dítě: www.nasedite.cz

Minimalizace šikany:

Minimalizace šikany: www.minimalizacesikany.cz

Šikana: www.sikana.cz

Drogy:

Drogový informační server: www.drogy.net

Výzkumné středisko zabývající se drogovou problematikou: www.adiktologie.cz

Drogová poradna: www.drogovaporadna.cz

Alkohol:

Alkoholismus: www.alkoholik.cz

prim. MUDr. Karel NEŠPOR, CSc.: www.drnespor.eu

Prevence závislosti na alkoholu: www.alkohol-alkoholismus.cz

Kouření:

Kuřáková plíce: www.kurakovaplice.cz

Společnost pro léčbu závislosti na tabáku: www.slzt.cz

Bez cigaret: www.bezcigaret.cz

Jak přestat kouřit: www.jakprestat.cz

Dokuřte: www.dokurte.cz

Nekuřák: www.ideon.cz

Stop kouření: www.stop-koureni.cz

Rakovina plic: www.rakovinaplic.cz

Nekuřte: www.nekurte.cz

Montessori Mateřská škola a Základní škola Perlička a Montessori Střední škola, s.r.o.
IČ: 26916061, sídlo: Příkrá 2890/8, 616 00 Brno

Gambling:

Pomoc patologickým hráčům: www.gamblingstop.czweb.org

Anonymní gambleři: www.anonymnigambleri.webnode.cz

Poruchy příjmů potravy:

Informace o poruchách příjmů potravy: www.anabell.cz

Anorexie: www.anorexie.wz.cz

Bulimie: www.bulimie.pppinfo.cz

BESIP:

Ministerstvo dopravy: www.mdcz.cz

Pravidla silničního provozu: www.novapravidla.cz

Nadace BESIP: www.nadacebesip.cz

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy: www.cyklostrategie.cz

Centrum dopravního výzkumu: www.cdv.cz

Domluvme se: www.domluvme-se.cz

Cyklistické přilby: www.nakolajensprilbou.cz

Bezpečně do školy: www.bezpecnedoskoly.cz

Ostatní:

Psychologie, psychoterapie, duševní zdraví: www.help24.cz

Server pro osoby se specifickými potřebami: www.iporadna.cz

Životní styl, zdraví, alternativní medicína, terapie: www.zdravi4u.cz